

AMBROŻY KALINOWSKI

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Sierż. Ambroży Kalinowski, 42 lata, urzędnik samorządowy, żonaty.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

Zostałem zaaresztowany 17 października 1939 r., jako komendant plutonu Przysposobienia Wojennego Konnego „Krakusy”.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Od 17 października 1939 r. do 4 października 1940 r. więzienie w Święcianach, od 4 października 1940 r. do sierpnia 1941 r. w archangielskiej *obłasti*, rejon Jercewo, w łagrze.

4. Opis obozu, więzienia:

Obóz łagierników na robotach leśnych, budynki drewniane, zbudowane nieszczelnie, w zimie bardzo słabo opalane, woda stale zamarzała w wiadrach. Pościeli żadnej nie było, spało się na pryczach na własnym ubraniu.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Polacy stanowili dziesięć procent ogólnej liczby łagierników: przeważnie zamożni gospodarze i urzędnicy, jako *niebłahonadziożny element*, pozostali – pogranicznicy, skazani od pięciu do dziesięciu lat. Ogólnie biorąc, moralnie czuli się dobrze, nie wierząc nigdy, że całą karę będą odsiadywać. Stosunki wzajemne, z małymi wyjątkami, były dobre.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Praca była bardzo ciężka, normy na robotach leśnych prawie niewykonalne, na dekadę bardzo trudno było zarobić ok. dziesięciu rubli, przeważnie nic nie otrzymywano, jedzenie złe i dwa razy dziennie. Całe pożywienie to 900 g chleba, o ile wykonało [się] normę pracy. Ubranie w 80 proc. nosiliśmy własne. Stosunki koleżeńskie były dobre, kulturalnych prac, jak i rozrywek, prawie żadnych nie było.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek władz NKWD do Polaków wrogi – badania prowadzone były tylko w nocy, przy różnych zabiegach fizycznych, jak wybijanie zębów, trzymanie bez ruchu po kilka godzin na ławie. O Polsce mówili stale i przy każdej okazji jako o państwie, które nigdy już nie powstanie i nigdy nie będzie egzystowało.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska była średnia. Szpital stosunkowo dobry jak na warunki, jakie były w łagrze. Śmiertelność stosunkowo mała, gdyż na przeszło 200 Polaków zmarło osiem osób, nazwisk nie pamiętam

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

W więzieniu korespondencja była wzbroniona, natomiast z łagru zezwolono pisać i do chwili wybuchu wojny poczta dość dobrze działała, chociaż z dużym opóźnieniem.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Zwolniony zostałem w sierpniu 1941 r. na podstawie amnestii i zamieszkałem u żony w pietropawłowskiej *obłasti*. Wstąpiłem do wojska 17 lutego 1942 r. w Ługowoje, do 28 Pułku Piechoty 10 Dywizji Piechoty.

Miejsce postoju, 7 lutego 1943 r.